

2023

č. 3

Nezapomeň!

Pozvánky

Sejdeme se ve středu 5. dubna v 17:00 v restauraci Duende, kde na nás budou čekat taliáni.

Milí přátelé a příznivci 5. přístavu vodních skautů, letos to bude 10 let od velkolepých oslav 100. výročí vzniku Pětky. Stodesetileté výročí si jistě také zaslouží připomenout a oslavit. A proto vás zveme na společné setkání v pátek 5. 5. 2023 v 5 hodin odpoledne u Vily Štvanice v západní části ostrova.

Pro zjednodušení organizace potřebujeme mít představu, kolik se nás sejde. Proto prosím vyplňte přihlašovací formulář <https://forms.gle/KH1pUR8tZEgPBPxm6>

I tentokrát nabízíme pořízení výročního trička. Objednat si ho můžete v přihlašovacím formuláři, a to i pokud se setkání nemůžete zúčastnit. Trička budou k vyzvednutí na setkání nebo po domluvě jindy.

Připravili jsme pro vás výstavu o historii Pětky "110 let na dobré stopě", která bude probíhat v Rybárně na Kampě. Slavnostně ji zahájíme na dálku při společném setkání a bude k vidění do konce května.

Chystáme i další akce – stavbu klasické dřevěné pramice, takové, na které jezdily generace Pětkařů v minulém století, hru po Praze, almanach, zpěvník a v příštím roce táborák v Nižboru. Bližší informace k jednotlivým akcím vám včas zašleme.

Těšíme se, že se všichni zase po deseti letech setkáme.

Do čela nepovol, bij se vpřed, 555!

Za přípravný tým, **Miriam**

Zápis

Sešli jsme se v hojném počtu: **Chingo, Přemík, Pegas, Pacík, Yško, Pulec, Mahdí, Cancidlo, Kačka, Bob, Kost'a, Foki, Zbyněk, Reyp, Mak** a po telefonu **Bobánek**.

Omluvenky

Ahoj, jsem zdrav, ale ve středu v 18:30 zahajuji výstavu Helly Guth v galerii Moderna na nábřeží naproti Žofinu, a asi se budu muset zdržet. Je mi to zvlášť líto, když jste obnovili schůzky v Duende. **Mahu**

Reyp omlouvá sebe a další účastníky organizační schůzky těch, kdo připravují oslavu 110. výročí založení Pětky a ve středu jsou v Rybárně na Kampě.

Ahoj, nepřijdu na schůzku – hlídám vnoučata. Pozdravujte se. **Job**

Ahoj, omlouvám svou neúčast na schůzce, neboť napadl sníh a uhodil mráz, a tak využívám poslední záchvěvy zimy v Jizerkách. 555 **Loulínek**

Všechny pozdravuje **Petr**, který nesouhlasí se schůzkami v Duende, protože to tam je jako v kriminále bez oken, a proto se schůzky nezúčastní.

Schůzka probíhala v živém rozhovoru s tím, že jsme se těšili na objednané taliány. Než je ale již téměř intimní přítelkyně **Pegase**, blondřatá paní hostinská, přinesla, objednal **Mahdí** pro všechny irskou whisky s tím, že má významné jubileum 70 let činnosti na tomto světě. To se všem velmi líbilo a moc jsme mu gratulovali. To bychom ale udělali i bez toho panáka. Načež objednal další panáky **Pegas**, ale to už někteří skauti vzdali a věnovali se jen taliánům. A nakonec **Mahdí** řekl, že všechno za všechny platí. My se vzpouzeli, ale ne dostatečně, a tak to **Mahdí** skutečně všechno zatáhl. Postupně naše řady řídly a ti nejvěrnější se rozcházeli asi v 9 hodin.

Také jsme se dohadovali, kde udělat příští schůzku. Demokraticky jsme hlasovali a 10 z nás bylo pro Duende, 2 nehlasovali a 1 hlas byl proti Duende, že mu je to jedno. A konečně jsme také debatovali o tom, že se pokusíme zorganizovat v květnu schůzku u **Bobánka**, pokud o to bude stát.

Schůzku nafotil **Kačka**. Ti, kdo přicházeli později, mají smůlu, že na fotce nejsou.

Tato fotografie ukazuje, že se schůzka konala v celkem parádním kriminále.

Trochu se to rozmazalo, ale je to důkaz Kačkovy přítomnosti.

Vtipy

Od Selima:

Katolík, protestant, muslim a žid spolu při večeři diskutují.

Katolík: "Mám takové jmění, že se chystám koupit Citibank!"

Protestant: "Já jsem tak bohatý, že si koupím General Motors!"

Muslim: "Já jsem pohádkově bohatý princ a hodlám koupit Microsoft!"

Potom se všichni obrátí na žida.

Ten si tiše míchá kafe, potom opatrně odloží lžičku na stůl, upije trochu, podívá se na všechny a ledabyle prohodí: "Já se ale nic z toho nechystám prodat!"

Chlap líčí psychologovi v poradně, jak ho ta jeho žena pořád sekýruje a že to už nesnese.

Psycholog: „No, to musíte především být víc asertivní!“

Chlap: „A to jako – co bych měl konkrétně dělat?“

Psycholog: “Až dnes přijdete domů, jasně řekněte, co od ní očekáváte...a hlavně na tom pak musíte trvat!“

Chlap přijde domů a říká své ženě: „Teď mi dones oběd, pak mi uděleš kafe a k tomu bych chtěl dezert.“

Žena se překvapeně podívá, ale mlčí.

Chlap:“Jo, a večer mi hezky ve vaně vydrhneš záda, a hádej, kdo mě oholí a učeše!“

Žena: „Asi pohřební služba, ne?“

Další, postmoderní vtip, je od **Cancidla**

Mladý pár se rozhodne, že chtějí dítě. Zkouší všechno možné, různé polohy, čaje, homeopatika...a nic.

"Musíme tedy k doktorovi."

Všechno mu řeknou, doktor se na ně podívá a řekne: "Chlapci, vy jste se snad zbláznili."

A ještě jeden od **Pulce**

Povídá Kohn Roubitschkovi: „Tak si představěj, Roubitschek, v neděli na plovárně si ke mně přisedla krásná, mladá ženská. A tak jsme si povídali a povídali, pozval jsem ji na kafe. No, a to povídání bylo zajímavý, tak jsem ji pozval taky na večeři. A po večeři jsme šli k ní domu, koukali se společně na televizi, no a třikrát, Roubitschek, třikrát jsme se pomilovali. Co tak koukaj? Voni mi nevěřej!“

„Tak Khon, to jim věřím, že si k nim přisedla ženská. Mohla být i mladá a hezká. A to, že si povídali, to jim taky věřím. Věřím jim taky, že ji pozvali na kafe, i na večeři. A taky jim věřím, že šli pak k ní domu. I to, že se třikrát pomilovali jim věřím. Ale co nevěřím, že se spolu koukali na televizi!“

„A prosím jich, Roubitschek, proč mi nevěřej zrovna to, že jsme se společně koukali na televizi?“

„Protože, Kohn, když voni mohli třikrát, to ještě televize nebyla!“

Pro ty, co se potýkají s on-line meetingy:

Zoom meetings are just modern seances

"There's someone who wants to join us."
"Elizabeth, are you there?"
"We can't hear you."
"Can you hear us?"

A ještě jeden od **Selima**

Konec světa: Jak by to dopadlo dnes

Bůh řekl Noemu:

Za šest měsíců na Zemi sešle dešť, který bude trvat čtyřicet dní a nocí.

Voda zaplaví celou zemi, hory i údolí, a všechno zlé bude zničeno.

Chci, abys postavil archu a zachránil pár zvířat od každého druhu.

Tady na ni máš plány.

Šest měsíců uplynulo jako voda. Obloha se zatáhla a začal padat déšť. Noe seděl na dvorku a plakal.

„Proč jsi nepostavil Archu, jak jsem ti přikázal?“ zeptal se ho Bůh.

„Odpusť mi, Pane,“ řekl Noe. „Snažil jsem se seč jsem mohl, ale stalo se tolik věcí. Plány, které jsi mi dal, město neschválilo, a tak jsem musel nechat udělat nové. Pak jsem měl další problémy, protože město tvrdilo, že Archa je nepovolená stavba, takže jsem musel běžet na katastr sehnat si k ní povolení. Lesnická správa požadovala povolení ke kácení stromů a byl jsem zažalován ochranáři zvířat za odchyt zvěře. Ministerstvo životního prostředí požadovalo vyjádření o ekologických důsledcích záplavy. Vnitro ode mě chtělo předběžné plány šíření vody. Na finančním úřadě zablokovali má aktiva, protože tvrdili, že se snažím vyhnout placení daní tím, že opustím zemi. Úřad práce měl podezření, že ilegálně zaměstnávám Ukrajince, takže jsem musel dokazovat opak. Je mi líto, pane, ale nemohu Archu dokončit dříve než za pět let.“

Najednou přestalo pršet, obloha se vyčistila a vysvitlo slunce. Noe se podíval vzhůru a zeptal se: „Pane, znamená to, že nebudeš ničit náš svět?“

„Správně“ odpověděl Bůh. „Úřady to už udělaly za mne.“

Časy se mění. Za nás to takhle nebylo:

Pulcovy vzpomínky

POMEZNÍ BOUDY

Už jako amatér jsem hrál s dobrými kapelami a měl jsem jako bubeník dobré jméno. A hráli jsme dobrou muziku. Ale nebylo tomu tak vždycky.

V roce 1961 jsme měli hrát druhou půlku července na Pomezních boudách. Výraz „měli hrát“ je úmyslný. Byl to job Honzy Vacka a na jeho „papíry“, ale on u toho nebyl. Byli u toho Viktor, výborný klarinetista v posledním ročníku konservatoře, Jerzy Zimbrowski na piano a já s bicíma.

Před námi tam hrálo „Populartrio“ ze Semil, měli všude vyvěšené plakáty „zpívá Dr. Vlasta Valašský“. My jsme plakáty neměli, a tak jsme ty jejich nechali viset.

Viktor byl opravdu virtuos, studoval moderní vážnou hudbu, ale bohužel neznal žádné písničky. Ani šlágry, které hráli denně v radiu ne. „Radio neposlouchám, ten paskvil! ...“. Ale když mu Jerzy nějakou melodii zapískal, Viktor ji zahrál. „V čem to hraješ?“ „Cis-dur.“ „A proč prosím tě?“ „No tys to tak pískal!“ Viktor ovšem denně cvičil, ale jen ty svoje moderní etudy, zábavná hudba ho nezajímala. Nejdřív cvičil na půdě, ale pokojská si stěžovala, že když tam Viktor hraje, neschne jí prádlo. Tak ho vyhodili na zahradu.

„Zimbrák“ byl známý a dobrý jazzový basista. Abych byl shovívavý, piano „nebyl jeho nástroj.“ Víc se o tom raději nebudu šířit.

Hráli jsme k poslechu a k tanci, no poslouchat se to nedalo. Jednou jsme hráli pomalý valčík, Viktor si už nepamatoval melodii, kterou mu Jerzy předtím pískal, a tak hrál, co ho napadlo. „Zimbrák“ ho honil na klavíru s harmonií a já jsem do toho bušil: bum – cap – cap – bum – cap – cap. Bylo to hrozné! Lidé netancují na rytmus, nýbrž na melodii, jak ji znají z radia. Tuhle melodii neznali, a tak nevěděli, co mají tancovat. Jeden z hostů se ozval: „Co na to máme tancovat, doktoři?“ Zimbrák nosil tmavé brýle, jednak protože byl z Polska a pak, protože měl hrozně zlé oči, aby je schoval. Sundal si černé brýle, vstal od piana a zasyčel na něj: „Občane, tak jdi domů!“ Občan se zhroutil, společnost u jeho stolu koupila dvě láhve rumu a pokoušela se ho tím rumem vzbudit. Přitom pili oni také. Snad díky té jejich velké útratě nám to prošlo.

Když jsme o půlnoci skončili, a bylo hezké počasí, snědli jsme si nějaký chleba se salámem nebo co a vyrazili jsme se „Zimbrákem“ na Sněžku. Šli jsme po kamenité stezce ve tmě. Za pár minut jsme si ale zvykli. Vylezli jsme až nahoru, kde jsme si sedli a pozorovali

východ slunce. Pak jsme zase slezli dolů, nasnídali se, skočili do postele a spali až do večera. Za těch čtrnáct dní jsme byli nahoře čtyřikrát.

Bylo to krásné, nezapomenutelné, ale za tu muziku jsem se fakt styděl.

Listárna

Připomínám jen, že 14.3.1965 zemřel V Úžíně **Braťka**. Jsou osobnosti, na které bychom měli s úctou vzpomínat.

Chingo pes

p.s. Ti, kdo si už nepamatují mnoho z jeho života, najdou vše na internetu pod heslem Jaroslav Novák – **Braťka**

Z mnoha odkazů na internetu vybíráme jeden obzvlášť zajímavý:

Spisovatel Jaroslav Novák. Vodní skaut ve stínu Jaroslava Foglara

(Ivo Fencel)

Roman Šantora záslužně sestavil knihu Skautský oddíl (2014), která do značné míry vytahuje ze stínu spisovatele Jaroslava „Braťku“ Nováka (1894-1965). Vlastně už koncem roků třicátých se ocitl ve Foglarově (1907-1999) stínu. Pro mnohé z něj nevystoupil.

Na rozdíl od „Jestřába“ se Novák bohužel nedožil ani satisfakce a zemřel ve značném zapomenutí. Jistě: Jako spisovatel postrádal zvláštní Foglarovu imaginaci, avšak jeho poctivě psané skautské a chlapecké romány věrně zachycují realitu i vše to autentické, co bral Braťka (typický svými brýlemi) jako své životní poslání. Především pak práci pro vodní oddíl Pětka.

Byl to dobrý nápad touto knížkou souběžně sledovat už dnes sto let trvající činnost Pětky i na rok stejně dlouhou činnost Foglarových Hochů od Bobří řeky (Dvojky). Šantorův nápad osvětlil při ediční lopotě na publikaci Skautské století (2012) a protentokrát se výběrově soustředil na určitá témata, ke kterým přiřazuje pohledy toho i druhého z oddílů.

Výsledek? 208 stran s bezpočtem starých fotografií a výňatky z kronik a oddílových časopisů s magickými jmény Čigoligo, Pomalago, Gonio, Aršík, Veslo, Kormidlo a Plaváček. Ještě podstatnější však jsou dodatečné osobní vzpomínky aktérů toho dění. Tematicky je pak sborník rozčleněn do pěti částí, každou z nichž trefně uvozuje příběh od známého člena Dvojky, legendárního Jiřího Pedra Zachariáše. Tyto části se jmenují Pestrý program, Vůdcovství, Společenství, Magická místa a Přesahy.

O Foglarově oddílu bylo už psáno hodněkrát, a nedávno znovu v monumentální knize Jestřáb kronikářem (2012), i Šantora se nyní a tady víc věnuje Pětce. Knihu pak uzavřel vzorným seznamem dvou set táborů uspořádaných oběma sdruženími v letech 1913-2013. V čem se oddíly především lišily?

Braťka Novák vedl Pětku od začátku, neboť byl z jiné generace než Foglar, jenž Dvojkou „našel“ roku 1925. Zatímco Hoši od Bobří řeky zůstali víceméně suchozemci, Novák udělal ze svých chlapců „vodní skauty“ a chlapy.

Zatímco Foglar s oddílem obyčejně dojel někam na louku, kde zůstali celý tábor, Novákovi říční chasníci putovali po řekách a do řady zemí.

Zatímco Dvojkaři vystřídali mimo Bobří řeku (potoka Mastníku) řadu tábořišť, Braťkův oddíl, tedy pokud nebyl v pohybu, se uchyloval na pouhá dvě místa a dlouhodobě je ěudržoval – do Březového lomu na úpatí Brd... a do Nižboru. Někteří z těch, co prošli Braťkovým sdružením, však poznali také Holandsko s jeho kanály, Polsko a hlavně Jadran, který se dostal i do Novákových románů. Oproti tomu Foglarovi hoši jen jednou kolonizovali Podkarpatskou Rus, a to ne moc úspěšně.

Tábory Foglarovy Dvojky se liší od pětkářských i tím, že mají názvy často odvozené od jmen celoročních her, s nimiž se začínalo dlouho před létem.

I proběhly tábory Svazu třinácti, Zelené příšery, Smůly, Úplňku, Dvanácté míle, Třinácti orlích per, Modrého stínu, Zpěvu, Ohňů, Psanců, Věrných, Alvareze, Zlatého údolí, Strachu, Svobody, Přátelství, Černého delfína (ten se dokonce ocitl ve filmu), Práce, Dešťů, Nesnází, Zpívajícího ještěra, Kon-Tiki, Změn, Žhoucích dnů, Velkých vod, Jasných hvězd, Slunečního kamene, Kytar, Hub, Harcovníků, Rozkolu, Dobré pohody, Šerifa Flanagan, Záplav, Pěti cest, Tří epoch, nu, a po Foglarově smrti dokonce i Ve světě Trifidů, S Asterixem a Cesty Hobitů!

Taky další odlišnosti mezi Pětkou a Dvojkou by se našly, lépe však vnímat svorník mezi oběma legendárními sdruženími.

V případě Pětky je pak legendou především sám Bratka, který byl v padesátých letech donucen k vystěhování se z Prahy do severních Čech, kde mohl vést jen odnož oddílu. Stal se tak chlapcům, kteří nově přicházeli v Praze, sice idolem v „matných dálavách“, ale když jej pak vyhledali, zjistili, že je vítá starý pán s bekovkou, obutý v bělostných kečkách, jimiž opovrhovali. Pravda, po chvíli došli k tomu, že tento povrch není podstatný.

O legendárnosti Foglarově je zbytečné se rozepisovat, a připomeňme tedy, že se k ní pojí i mýty, jež cíleně vytvářel, až se v tom stal mistrem. Byl snovačem polovysněných příběhů a vědomý si jejich síly. Např. 15. září 1943 zapsal do kroniky:

„Před mnoha lety – 9. května 1929 – jsem se vydal do Vršovic s velkým lukem a šípem na lov chlapců. Jak to? Ptáte se asi udiveně. Snad jsi po nich nechtěl střílet? Nechtěl, střelbou z luku jsem se jen pokoušel získat zájem hochů o skautský oddíl. Tehdy byla hrozná nouze o nováčky, kteří by toužili žít naším způsobem, a Dvojka na nedostatek členů přímo umírala. A v ten památný den jsem díky lukostřeleckému manévru získal do oddílu Láďu Velebila.“

Tři roky po tomto záznamu píše Foglar v dopise už dospělému členovi Dvojky Karlu Šípkovi:

„Ještě Tě prosím o jednu věc: během let jsem vytvořil takovou legendu, celý nimbus okolo postavy Ládi Velebila. Zidealizoval jsem jej hochům, v jedné své knize také o něm píši – a hochům je něčím takovým jako svatý patron Dvojky nebo tak něco! Když některý dnešní hoch není zrovna „na výši“, nechová se ukázněně, správně atd., stačí jen připomenout jméno legendárního Ládi Velebila – a hned je vše zase v pořádku. Láďa Velebil byl zkrátka nejlepší a nejvzornější chlapec, jaký kdy žil – taková je fáma. Hoši z Tebe budou o něm vytahovat rozumy (ne v nějakém poťouchlém úmyslu, ale ze žhavé touhy něco více se o něm dozvědět, protože já jsem v detailech úmyslně skoupý). Neříkej tedy nic než to, co se shoduje s tou legendou. Nejvzornější, nejčestnější atd. – Posledně jsi říkal něco o tom, jak jste stříleli flobertkou, když já jsem nekoukal. Řekl jsem pak hochům, že jsi se asi spletl, že to byl někdo jiný. Láďa by přece nedělal něco za mými zády!!! Doufám, že mně také v tomhle pomůžeš.“

Byl tedy Foglar fakticky trochu intrikánem? Jak se to vezme, samozřejmě. A tou výše zmiňovanou knihou je foglarovka Pod junáckou vlajkou, k níž roku 1946 ještě neexistoval druhý díl Devadesátka pokračuje. I v onom druhém dílu se „úchvatný“ Láďa Velebil vynořil.

Foglar si vůbec nepřipouštěl, že si do chlapců vkládá mnohé jen sám. Bratka byl jiný. Nepatřil mezi snílky. Ilustruje to v Šantorově knize i kapitola Odchody a rozepře. Foglar se klidně rozloučil, jak zde vidíme, s členem své Dvojky, když byl tento přistižen s cigaretou Detva, a na hrudi si Jestřáb zároveň nesl právě horlivce, který kuřáka udal.

Nejen však udavače, ale i člověka, který pak svou další „příčinností“ a konjunkturální záští oddíl (počátkem normalizace) takřka rozbil.

„Ale co ostatní oddíly v naší zemi?“ lze se nad knihou ptát. Ano, byly a jsou, ale je realitou, že jen události kol Dvojky a Pětky patří k výjimečným. Většina sdružení totiž nejen nejezdila do zahraničí, ale většinou ani nechodila na výpravy neděli co neděli. Kde ty staré, zlaté časy prvorepublikového skautování jsou, řekněme si po dolistování touto knihou a přemýšlejme, jak s dětmi dnes a dál.

K tomu poznámka:

Jen my, kteří jsme s **Bratřkou** tábořili a schůzovali a jezdili na výlety, víme, jak geniálně nenápadně Pětku vedl a co nám do našich životů dal. Proto na něj nikdy zapomenout nemůžeme.

Pacík

A znovu otiskujeme naši fotografii s **Bratřkou** v prosinci 1953 před jeho vyhnáním z Prahy do Úžína

